

Magazine voor musici en acteurs

In dit nummer (maart 2014)

Interview Hadewych Minis

Hoge Raad bevestigt overwinning

NL artiest belangrijk
cultureel exportproduct

De stemacteur belicht

inhoud

Hadewych Minis: 'Ik wil het allemaal zélf kunnen begrijpen'	5
Hoge Raad bevestigt overwinning op de Staat	10
Erwin Angad-Gaur kijkt terug op de strijd	13
Zakelijk twitteren in drie stappen	14
Kort nieuws	16
NPO plus en NL Ziet	19
Karin van As: 'Stemacteurs moeten trots kunnen zijn op hun werk'	20
NL artiest belangrijk cultureel exportproduct	24

colofon

NORMA - naburige rechten musici en acteurs

Louise Wentstraat 186

1018 MS Amsterdam

Postbus 2995

1000 CZ Amsterdam

T 020 - 627 27 98

E info@stichtingnorma.nl

www.stichtingnorma.nl

Redactie

Wisso Wissing (hoofdredacteur)

Betty Harsveld (eindredacteur)

Maaïke Boomstra, Marjan Feiken, Olga Meijer

Met medewerking van

Marca van den Broek, Marco Caspers, Joey Cramer,

Nelleke Raudenbusch, Maurice van Turnhout

Vormgeving en illustraties

Robert Swart

Druk

Boeijinga, Apeldoorn

Omslag: Hadewych Minis (beeld: Monique Shaw)

Voorwoord

NORMA probeert al jaren de huidige wetgeving voor acteurs, musici en andere uitvoerende kunstenaars te verbeteren en dan met name het beruchte artikel 45d, het filmrecht. De discussie hierover begon met het verschijnen van het onderzoek van het IViR “Auteursrechtencontract naar een wettelijke regeling” in 2004. Een jaar later vroeg het ministerie van Justitie organisaties uit het veld, waaronder NORMA, om een reactie op dit rapport. NORMA stemde grotendeels in met de constatering en aanbevelingen van het IViR om de contractuele situatie van makers en uitvoerende kunstenaars te verbeteren, maar NORMA gaf ook duidelijk aan dat de aanbevelingen niet ver genoeg gingen. In de jaren daarna werkte NORMA nauw samen met ACT, Ntb en FNV KIEM om het ministerie te bewegen met wetgeving te komen. Daarnaast hebben NORMA en ACT samen met beroepsorganisaties van scenarioschrijvers en regisseurs en hun resp. auteursrechtenorganisaties LIRA en VEVAM het Portal Audiovisuele Makers (PAM) opgericht. Daar spreken wij samen ook over een gezamenlijke aanpak richting politiek en een lobby.

In 2012 was het zo ver: Het wetsvoorstel auteurscontractenrecht werd naar de Tweede Kamer gezonden. Het wetsvoorstel heeft de juiste intentie, maar geeft filmmakers onvoldoende garantie op redelijke vergoedingen. De oplossing waarmee PAM kwam is dat de vergoedingen voor makers en uitvoerende kunstenaars voor nieuwe exploitaties van films en tv-producties collectief worden geïnd daar waar geld wordt verdiend, dus bij de exploitanten. Niet alleen PAM reageerde op het wetsvoorstel maar ook andere belanghebbenden. Alhoewel dat ongebruikelijk is, heeft het ministerie van justitie op 10 maart jl. een nieuw voorstel voor een onderdeel van het wetsvoorstel, t.w. de tekst van de filmrechtregeling (art. 45 d Auteurswet) aan belanghebbende cbo's en hun koepelorganisaties ter consultatie voorgelegd.

Vanzelfsprekend heeft ook NORMA dit voorstel ontvangen. Natuurlijk zullen wij daar in PAM verband reageren. Het voorstel is voorzien van een korte toelichting op het

voorgestelde nieuwe stelsel. Het is verheugend vast te stellen dat het voorstel waarmee het Ministerie nu is gekomen, voor de audiovisuele sector in systematiek zeer belangrijke verbeteringen bevat ten opzichte van de huidige concepttekst van het wetsvoorstel.

Zo wordt in het nieuwe voorstel voorgesteld om de afdracht van de proportionele vergoeding voor bijna alle vormen van openbaarmaking, zoals uitzending en ondemand terbeschikkingstelling, niet bij de producent neer te leggen, maar bij de eindexploitant. Daarbij kan gedacht worden aan de kabelmaatschappij, VOD aanbieder of omroep. De proportionele vergoeding kan vervolgens alleen collectief geïnd worden door collectieve beheersorganisaties van de belangrijkste makers en uitvoerende kunstenaars. Het uitgangspunt is verder dat de exploitatierechten op een filmwerk zich bij de producent concentreren. Ook creëert Justitie de mogelijkheid dat bij nadere regelgeving wordt voorgeschreven dat alle cbo's via één loket moeten samenwerken. Justitie geeft ook een richtlijn voor de hoogte van de proportionele vergoeding die de gezamenlijke cbo's mogen incasseren.

Justitie heeft duidelijk aangegeven dat het traject van consultatie en de verwerking daarvan in beginsel begin april te willen afronden. Het zal daarom een kort en intensief overlegtraject tussen alle betrokken partijen eisen, om de verscheidenheid van reacties af te stemmen. Het ministerie steekt met dit voorstel haar nek uit, in een poging tot een structurele oplossing te komen en hoopt dan ook op constructieve reacties uit alle kampen.

Ten slotte rest mij te melden dat NORMA op 7 maart het goede nieuws ontving dat de Hoge Raad de overwinning van NORMA op de Nederlandse Staat van twee jaar geleden in de thuiskopieprocedure heeft bevestigd. In dit nummer van NORMA Nieuws wordt uitgebreid aandacht besteed aan deze zege van NORMA.

Amsterdam, maart 2014

Wisso Wissing, directeur NORMA

Hadewych Minis

‘Ik wil het wel allemaal zélf kunnen begrijpen.’

Hadewych Minis heeft een zeer succesvol jaar achter de rug. De film ‘Borgman’ van Alex van Warmerdam, waarin Hadewych de hoofdrol vertolkt, werd geselecteerd voor de hoofdcompetitie van het Internationale Filmfestival in Cannes. In Nederland werd haar rol in ‘Borgman’ beloond met een Gouden Kalf. Ook haar carrière als zangeres kende dit jaar alleen maar hoogtepunten, met de release van haar debuutalbum en een succesvolle tour ‘Vrij’ met Mike Boddé. Momenteel toert Hadewych met de voorstelling ‘Welkom in het bos’ van Orkater, die lovende recensies kreeg.

NORMA vroeg haar naar de zakelijke kanten van beide carrières.

Tekst: Olga Meijer Beeld: Monique Shaw

Je hebt een aantal jaar geleden een radicale beslissing genomen door Toneelgroep Amsterdam te verlaten en te kiezen voor een muzikale carrière. Wat heeft tot die beslissing geleid?

Dat was geen gemakkelijke beslissing, zeker in tijden van economische crisis.

Aanleiding was het gevoel dat ik nu zélf iets wilde maken. Als actrice sta je natuurlijk altijd ten dienste van een regisseur, een producent of een schrijver. Ik vind het ook heerlijk om mij daaraan te laven. Het wegvallen van een aantal mensen in mijn omgeving en het besef dat het dus ineens afgelopen kan zijn, riep bij mij echter de vraag op of ik op mijn sterfbed alles gedaan zou hebben wat

ik altijd al had willen doen. Dat was op dat moment niet zo, ik voel me een kunstenaar en heb altijd zélf willen creëren. De keuze voor muziek was daarbij vanzelfsprekend; ik zing langer dan ik acteer.

Toen heb ik op mijn dertigste verjaardag mijzelf een basgitaar cadeau gedaan en vervolgens besloten om mijn contract met Toneelgroep Amsterdam op te zeggen om mijn droom na te jagen. Dat is heel eng en iedereen verklaart je voor gek. Het is ook niet zo dat ik ongelukkig was bij Toneelgroep Amsterdam, ik was daar heel blij. Ik had gewoon het gevoel dat ik meer uit het leven moest halen.

Dan volgt automatisch de vraag: wat heeft het je gebracht?

Het lijkt alsof het leven je beloont voor dat soort keuzes, het is zó belangrijk om dicht bij jezelf te staan. Als je doet wat je het allerleukste vindt, dan ben je op je best en ben je ook leuker voor anderen.

Natuurlijk is het gevaarlijk om dat in het algemeen te stellen, het zal natuurlijk niet bij iedereen goed uitpakken. Na die keuze zijn er veel goede dingen op mijn pad gekomen dus voor mij is het de goede beslissing gebleken. Als het eenmaal klopt, dan komt alles samen, zo heb ik het in ieder geval ervaren. Anderzijds kan ik eerlijk zeggen dat als mijn muziek carrière niet van

Ik hou van de basgitaar. De seks en de hartenklop komen bij de muziek binnen als de basgitaar begint

de grond was gekomen, ik óók tevreden was geweest met de keuze. Het feit dat ik dat album ging maken, was voor mij al voldoende.

In de muziek heb ik het helemaal gevonden. Onlangs moest ik na een voorstelling van 'Welkom in het bos' ergens nog een paar liedjes zingen. Dan sta ik daar en ben ik gewoon helemaal gelukkig. Dan weet ik: 'Dit moet ik doen'. Daar kan ik dan weer een maand op teren.

Wat ook leuk is, zijn de reacties die ik na zo'n optreden krijg, zelfs nog een week na dat het heeft plaatsgevonden. Als acteur bereik je mensen toch minder, of indirecter.

Is je album in eigen beheer uitgebracht, hoe is dat album tot stand gekomen?

De liedjes van het album heb ik zelf geschreven. Samen met Jan van Eerd, mijn drummer, en Joost van den Broek ben ik de studio ingegaan en hebben we de stukken opgenomen. Joost en Jan hebben het album geproduceerd.

Omdat ik geen concessies wilde doen, wilde ik in eerste instantie het album in eigen beheer uitbrengen. De muziekindustrie was voor mij echter compleet nieuw dus ik had behoefte aan advies. Via via kwam ik bij Bart Suër van Dox Records terecht, die graag het album wilde horen om gericht advies te kunnen geven. Hij was zó enthousiast over het album dat hij vroeg of ik de plaat bij Dox Records wilde uitbrengen, terwijl mijn muziek niet het voor Dox Records gebruikelijk genre

is. Omdat ik een goede klik had met Bart, vertrouwen had in zijn bedrijf en het gevoel kreeg dat ik bij Dox Records geen concessies zou hoeven doen, heb ik besloten met hem in zee te gaan. Het album is door mij (voor)gefinancierd en Dox Records doet de promo en release. Het is een hele fijne samenwerking.

Behartig jij zelf je zakelijke belangen?

De zakelijke kant is moeilijk voor artiesten, zelf heb ik in ieder geval weinig kennis van zaken. Momenteel onderhandel ik bijvoorbeeld met Dox Records over het contract en dan moet ik mij laten adviseren door anderen. Je bent dus afhankelijk van de adviezen van anderen, dat vind ik moeilijk. Uiteraard heb ik een agent, All Stars Agency. Het zijn uiteindelijk je agent, je accountant en nu dus een platenmaatschappij die onderling beslissen. Dan zit ik er zelf vaak wel bij maar er zijn net iets te veel termen die ik niet begriep. En ik wil het wel allemaal zelf kunnen begrijpen. Dat vind ik soms frustrerend. Mijn agent stelt samen met Dox Records de planning vast. Samen met Dox Records regel ik onder meer Sena, Buma/Stemra en NORMA.

Jij hebt nu ervaring met zowel de muziekindustrie als met de filmindustrie. Heb je verschillen ervaren?

Als muzikant moet je veel meer bijhouden wat je allemaal doet, bijvoorbeeld voor Buma/Stemra. Verder gaat het met de muziekindustrie natuurlijk niet zo goed, optre-

dens worden erg slecht betaald. Je moet niet voor het geld de muziek in gaan. Bij het acteren heb ik dat niet zo ervaren, hoewel acteurs ook wel eens voor een appel en een ei op de set staan.

Over het algemeen houden Nederlandse acteurs zich ook niet zo bezig met de zakelijke aspecten van het vak. In Amerika is het zo dat er een bepaald minimum gage is en onder dat minimum ga je niet op die set staan. Een dergelijke betrokkenheid en onderlinge solidariteit zie je nog niet in Nederland. We zijn natuurlijk wel verenigd in ACT, wat de goede kant op gaat, maar onvergelijkbaar met de VS. Als ik mij in Nederland op het standpunt stel dat ik te weinig per draaidag krijg, dan weet ik gewoon dat er altijd een acteur is te vinden die het wél voor dat bedrag doet. Acteurs staan in Nederland nog niet sterk.

Je begeleidt jezelf op een basgitaar, wat een vrij ongebruikelijk begeleidings-instrument is. Vanwaar deze keuze?

Ik hou van de basgitaar. De seks en de hartenklop komen bij de muziek binnen als de basgitaar begint. Toen ik nummers begon te schrijven, wilde ik ook iets anders dan de geijkte piano of gitaar. Er zijn ook zó veel actrices die gaan zingen, ik moest dan niet óók weer achter zo'n piano kruipen. Dus waarom geen basgitaar, Sting heeft ook zijn liedjes op dat instrument geschreven. Omdat ik acht jaar viool heb gespeeld, zat het al een beetje in de vingers waardoor ik het mezelf vrij snel kon aanleren. Bovendien

Dan sta ik daar en ben ik gewoon helemaal gelukkig

Hadewych Minnis in *Antigone* Kreon Oedipus
van Toneelgroep Amsterdam foto: Sanne Peper

is de combinatie bas en zang een beetje punk, een beetje eigenwijs, net zoals mijn muziek.

Als je het over had kunnen doen, had je dan voor een opleiding aan het conservatorium in plaats van de toneelschool gekozen?

Mijn hele leven heb ik zangles gehad. Daarom lag het voor de hand dat ik auditie deed voor het conservatorium in Maastricht, waar ik werd aangenomen. De sfeer op het conservatorium sprak me alleen helemaal niet aan.

De toneelschool kende ik al goed, ik woonde er al mijn hele leven naast. Omdat ik de school als kind al kende, had ik het op een voetstuk geplaatst en dacht ik dat ik daar

nóóit zou worden aangenomen. Op advies van mijn toneeljuf heb ik toch auditie gedaan. Vanuit het idee dat ik toch niet zou worden aangenomen, heb ik eigenlijk voor de lol auditie gedaan. Eenmaal aangenomen volgde de desillusie dat er allemaal gewone mensen op die school zaten in plaats van prinsen en prinsessen, zoals ik altijd had gedacht.

Op de toneelschool had ik een geweldige zangdocente die mij vertelde dat ik geen klassieke muziek moest zingen, maar liedjes van Piaf en Billie Holiday. Ik ben dus eigenlijk altijd blijven zingen en heb me ook op de toneelschool muzikaal verder ontwikkeld.

Bovendien denk ik dat als ik eerder was gaan zingen, ik niet was geweest waar ik nu ben. Het acteren en de toneelervaring heb ik no-

dig gehad. Lang heb ik ook te weinig zelfvertrouwen gehad. Als ik nu het podium op ga, heb ik geen buhne-angst en heb ik veel profijt van de meters die ik al die jaren heb gemaakt.

Door het acteren ben ik, in tegenstelling tot de meeste vocalisten, ook meer bezig met wát ik zing dan hóe ik het zing.

Hoe zou je het muzikantenbestaan omschrijven, in vergelijking met de dagelijkse praktijk van de acteur?

Als acteur word je veel meer verwend, althans bij de grote gezelschappen. Ik kom natuurlijk van Toneelgroep Amsterdam, waar je kleren schoon gewassen in je kleedkamer hangen en je eten voor je klaar staat. Terwijl ik op mijn clubtour zelf mijn kostuum moest meenemen, zelf make up doen, zelf vervoer regelen en je omkleden in een goor bierhok. Maar dat vind ik tegelijkertijd ook heel erg leuk.

Het hangt er natuurlijk ook vanaf wáár je speelt. Binnenkort ga ik een theatertour doen met mijn muziek, dat is dan weer anders dan de festivals waar je je überhaupt niet kan omkleden en zelfs vaak geen soundcheck kunt doen.

Op dit moment ligt er een wetsvoorstel Auteurscontractenrecht bij de Tweede Kamer, dat beoogt om de positie van makers en uitvoerende kunstenaars te verbeteren. Onderschrijf jij de noodzaak van die wet?

Eigenlijk zijn wij zo ontzettend afhankelijk van producenten, we hebben geen enkele zelfstandigheid om op terug te vallen.

Als acteur ben je gewoon een mak schaap. Daar moet verandering in komen want het klopt natuurlijk ook niet, wij acteurs zijn nu juist het uithangbord van een productie. Wij staan overal met onze foto's op dus wij zijn voor iedereen het aanspreekpunt. In feite zijn acteurs 'het product', wat je niet terugziet in de wijze waarop het vervolgens voor ons is geregeld en wordt uitbetaald. Onze positie zal dus moeten worden verstevigd.

Op dit moment tour je met 'Welkom in het bos' van Orkater (van Alex van Warmerdam). Wat heeft het komende jaar verder nog in petto? Ga je weer een album uitbrengen?

Momenteel schrijf ik liedjes voor mijn tweede album dat we in de zomer willen opnemen. Rond september zou dan de release moeten zijn, gevolgd door een theatertournee. Verder ga ik draaien voor een nieuwe serie 'Een Vrolijke Kerst' van Anna van der

Heide. Wat ik verder heel leuk vindt, is dat ik gevraagd ben om een programma te maken in het kader van de dodenherdenking waarmee ik op 4 mei in Carré optreed. Dat is wéér een droom die uitkomt: nagenoeg in je ééntje in Carré staan met een eigen programma.

Juni, juli en augustus houd ik vrij, behalve af en toe opnemen in de studio. Natuurlijk zorg ik wel dat ik genoeg bij mijn gezin ben, anders zou ik heel erg ongelukkig worden. 🍷

Overwinning acteurs en artiesten op de Staat wordt bevestigd door Hoge Raad

Al sinds eind 2007 voerde NORMA juridische procedures tegen de Staat over de toenmalige bevrozing van het thuiskopiestelsel. Op 27 maart 2012 stelde het Hof Den Haag NORMA toch in het gelijk. De regering had volgens het hof nooit mogen besluiten om geen heffing in te voeren op audiospelers en harddiskrecorders. Mede onder invloed daarvan is een nieuw thuiskopiestelsel ingevoerd op 1 januari 2013. Ondanks dat legde de Staat zich niet neer bij de beslissing van het hof en ging in cassatie bij de Hoge Raad. Op 7 maart 2014 heeft de Hoge Raad NORMA's overwinning van twee jaar geleden bevestigd. Een juridische procedure die ruim zes jaar heeft geduurd, is daarmee definitief beslecht. Het was een lange weg, maar het recht heeft gezegevierd!

Tekst: Wisso Wissing

Geschiedenis

Hoewel het kopiëren op mp3-spelers en harddiskrecorders in 2006 al een grote vlucht had genomen, weigerde de regering om de thuiskopieheffing van blanco dragers (lege cd's en dvd's) uit te breiden naar die moderne dragers. Dit leidde tot een enorme daling van de thuiskopie-inkomsten. Aangezien de thuiskopiegelden een onmisbare inkomstenbron voor uitvoerende kunstenaars is, spande NORMA eind 2007 namens haar aangesloten een kort geding aan tegen de Staat om deze bevrozing een halt toe te roepen.

Nadat NORMA het kort geding en ook de bodemprocedure bij de rechtbank had verloren, stelde het Hof Den Haag NORMA (en haar mede-eisers: FNV KIEM, Ntb en een aantal bekende individuele rechthebbenden) in maart 2012 in het gelijk. Mede hierdoor is het thuiskopiestelsel per 1 januari 2013 uitgebreid naar mp3-spelers, harddiskrecorders,

De NORMA-delegatie tijdens het aanbieden van de petitie in Den Haag (2009) foto: J.W. de Blok

smartphones, externe harde schijven, tablets en PC's.

Politieke lobby

Voordat het nieuwe thuiskopiestelsel een feit was, heeft NORMA naast de juridische

procedures de bevrozing van het thuiskopiestelsel ook veelvuldig aangekaart bij de Tweede Kamer, in samenwerking met de bonden FNV KIEM en Ntb.

Zo heeft NORMA op 23 juni 2009, samen met een groot aantal uitvoerende kunste-

naars, namens de bijna 3.600 ondertekenaars de petitie “Invoering thuiskopieheffing mp3-spelers en dvd-harddiskrecorders” aan de toenmalige cultuur woordvoerders John Leerdam (PvdA) en Hans van Leeuwen (SP) overhandigd.

Deze actie zorgde voor veel extra pers-aandacht en deed de discussie over de toekomst van het thuiskopiestelsel opnieuw opleven.

Ook de volgende kabinetten waren uitvoerende kunstenaars niet goed gezind. Zo publiceerde de op dat moment verantwoordelijke staatssecretaris Fred Teeven (Veiligheid en Justitie, VVD) in 2011 zijn visie op het auteursrecht, waarin hij ook uitgebreid in gaat op de toekomst van het thuiskopiestelsel. Zijn voorstel was om de op dat moment bevroren thuiskopieheffingen geheel af te schaffen. Teeven was voornemens om het downloaden uit illegale bron (bijvoorbeeld via The Pirate Bay of via nieuwsgroepen) in Nederland te gaan verbieden. Dat is nu namelijk, anders dan veel mensen denken, nog steeds toegestaan. Als tegenprestatie zou hij dan de thuiskopieheffingen willen afschaffen.

Het is de vraag of dit juridisch mogelijk is, want in bijna alle EU-landen geldt een stelsel van thuiskopieheffingen naast een ‘downloadverbod’. De meeste kopieën worden namelijk van drager naar drager gemaakt. Dit was voor NORMA het startschot om samen met FNV KIEM en Ntb opnieuw een grootschalige lobby op te zetten.

Zij mobiliseerde opnieuw haar aangeslotenen en is samen met hen in gesprek gegaan met de kamerfracties. Daarnaast heeft NORMA een korte film opgenomen waarin rechthebbenden zelf het belang van het thuiskopiestelsel uitleggen.

De lobby had succes; veel partijen steunden

Film “Red het thuiskopiestelsel van de ondergang!” foto's: J.W. de Blok

een door de artiestenbonden geïnitieerde motie waarin de Kamer zich vóór het thuiskopiestelsel zou uitspreken. Helaas was het nog niet genoeg voor een meerderheid in de Kamer, maar het onderwerp stond wel weer hoog op de agenda.

Desondanks bleek al snel dat Teeven bakzeil zou halen in de Tweede Kamer. Een grote meerderheid in de Kamer keerde zich namelijk tegen het aangekondigde downloadverbod. Niet alleen de vakbonden van makers en uitvoerende kunstenaars waren daar te-

gen, maar ook de Consumentenbond. Er werd een motie aangenomen waarin Teeven werd opgeroepen om af te zien van het downloadverbod en daarmee was dus ook de afschaffing van het thuiskopiestelsel van de baan.

Nadat kabinet Rutte I was gevallen, probeerde Teeven in 2012 onder Rutte II (hij was opnieuw aangesteld als staatssecretaris) zijn plan alsnog door de Kamer in de nieuwe samenstelling te loodsen.

Mede onder druk echter van de eerder genoemde uitspraak van het hof – en een opnieuw onwillige Tweede Kamer – was Teeven dus alsnog genoodzaakt om een nieuw thuiskopiestelsel in het leven te roepen.

Hoge Raad

Ondanks het feit dat de staatssecretaris erkende dat de bevrozing niet langer kon en de nieuwe thuiskopieheffingen invoerde, besloot de Staat tegen de uitspraak van het Haagse gerechtshof alsnog om in cassatie te gaan bij de Hoge Raad. Op 7 maart jl. werden echter alle vorderingen van de Staat afgewezen! Daarmee wordt bevestigd wat het hof al eerder had bepaald: De Staat heeft onrechtmatig gehandeld door het thuiskopiestelsel te bevroren.

Het recht op een vergoeding voor het thuiskopiëren ziet namelijk op een compensatie van het mogelijke nadeel dat de uitvoerende kunstenaar leidt als gevolg van de gemaakte thuiskopieën. De Staat heeft vervolgens een resultaatsverplichting om te verzekeren dat de benadeelde uitvoerende kunstenaars daadwerkelijk een betaling voor het thuiskopiëren ontvangen. Het op willekeurige wijze alleen gebruikers van cd's en dvd's belasten met een thuiskopieheffing en dus niet de gebruikers van op de in belang toene-

Wisso Wissing en Erwin Angad-Gaur foto: J.W. de Blok

mende dragers, leidt niet tot een coherent thuiskopiestelsel.

Verder worden bezitters van apparaten waarmee kan worden gekopieerd, verondersteld die apparaten volledig te benutten. Dit betekent dat het enkele feit dat een apparaat over een kopieerfunctie beschikt, al voldoende rechtvaardigingsgrond oplevert voor het hanteren van een thuiskopieheffing, al dus de Hoge Raad.

Schadevergoeding

In de tijd dat het thuiskopiestelsel bevroren is geweest, hebben de rechthebbenden schade geleden. Zij zijn in de periode 2007 tot 2013 immers hun thuiskopiegelden misgelopen.

De hoogte van die schade wordt in een aparte rechtszaak bepaald. Die zgn. 'schade-staatprocedure' loopt nu al enige tijd. NORMA verwacht dat de rechtbank daarover dit jaar nog uitspraak gaat doen. 📺

Erwin Angad-Gaur, secretaris van mede-eiser Ntb, kijkt terug op de strijd en de uiteindelijke overwinning.

Tekst: Joey Cramer

Na ruim zes jaar procederen heeft de Hoge Raad definitief bevestigd dat de Staat het Thuis kopië stelsel niet had mogen bevriezen. Hoe kijkt je terug op die periode?

Het is vooral een bevestiging van wat wij altijd al wisten: dit kon de Staat niet volhouden. Het Hof Den Haag was natuurlijk al zeer duidelijk in haar arrest twee jaar geleden, wij wisten daarom al voor 95% dat de vorderingen van de Staat zouden worden afgewezen door de Hoge Raad. Het is fijn dat we daar nu 100% zekerheid over hebben. Als ik dan denk aan alle mensen bij NORMA, Ntb, FNV KIEM, ACT en alle individuele uitvoerende kunstenaars die zich de afgelopen jaren voor deze zaak hebben ingezet, was deze zesjarige procedure een uitputtingsslag. Het stond immers vanaf het begin af aan al vast dat wat de overheid deed niet door de beugel kon.

Maar ben je in die zes jaar nooit bang geweest dat het verkeerd zou gaan? Bijvoorbeeld toen staatssecretaris Teeven een downloadverbod wilde invoeren en het thuis kopië stelsel wilde afschaffen?

Dat gevaar zag ik natuurlijk wel. Maar tegelijkertijd wist ik dat de Staat een resultaatsverplichting heeft om rechthebbenden te compenseren. Als je dan bedenkt dat een downloadverbod alleen maar ziet op een deel van de online kopieën, terwijl de meerderheid van de thuis kopië en nog steeds juist van offline bronnen wordt gemaakt, dan was ook toen al duidelijk dat het thuis kopië stelsel op basis van Europese wetgeving nooit afgeschaft had kunnen worden. Eén en ander blijkt overigens ook uit de situatie in bijna alle andere Europese landen, waar er een thuis kopië stelsel geldt náást een downloadverbod.

Wat is volgens jou het belang van deze overwinning voor de individuele rechthebbenden?

Het was zo evident dat de bevrozing onrechtmatig was en dat ging zo

in tegen het rechtvaardigheidsgevoel, dat de Ntb als vakbond zich verplicht voelde hier wat aan te doen. De inkomsten uit het thuis kopië stelsel zijn een belangrijke inkomstenbron voor makers en uitvoerende kunstenaars en die moest weer in ere worden hersteld. Achteraf bezien is het natuurlijk ontzettend treurig dat deze procedure zoveel geld en moeite heeft gekost. Maar het is wel een investering die zich dubbel en dwars zal terugbetalen; er wordt tenslotte weer een vergoeding voor het thuis kopiëren betaald. En auteurs en artiesten gaan ook over het verleden de gemiste inkomsten ontvangen. Deze schade zal in de aparte schadestaatprocedure worden vastgesteld. Deze schade wordt dan echter betaald door de Staat, in plaats van door de consumenten die de kopie uiteindelijk hebben gemaakt. Triest is dat mp3-spelers en harddiskrecorders in Nederland de afgelopen jaren niet goedkoper waren dan in het buitenland waar een heffing gold. De Nederlandse industrie heeft dat geld dus feitelijk in zijn zak gestoken en de belastingbetaler draait daar nu straks voor op.

Zie je nog nieuwe obstakels in het thuis kopië dossier?

Binnenkort volgt een uitspraak van het Europese Hof van Justitie in de zaak tussen Stichting de Thuis kopië en ACI (een grote distributeur van computerproducten red.). Daarin zal worden bepaald of het zogenaamde 'illegale downloaden' mag worden toegestaan door de Nederlandse overheid, zoals dat nu het geval is. Bij een negatieve uitspraak is de kans groot dat na die uitspraak het downloadverbod weer op de politieke agenda komt. Dat zou vermoedelijk dan ook weer zijn weerslag kunnen hebben op de toekomst van het thuis kopië stelsel. Dat zou niet zo mogen zijn, omdat de hoogte van de huidige vergoedingen is gebaseerd op vergoedingen in landen om ons heen, waar zoals gezegd een downloadverbod naast thuis kopië bestaat. Maar discussie zal er evengoed komen.

Ik neem verder aan dat onze staatssecretaris niet opnieuw zal proberen het thuis kopië stelsel af te schaffen. Dan zou Nederland zichzelf isoleren van de rest van Europa, ook gezien het rapport dat onlangs door het Europees parlement is aangenomen (zie Kort Nieuws red.). Bovendien heeft Nederland een resultaatsverplichting die opnieuw is bevestigd in het arrest van de Hoge Raad. Dat zal hij niet zomaar negeren. Bovendien weet de staatssecretaris nu – en ook dat is winst van onze gewonnen zaak – dat er slagkracht is om opnieuw te procederen als dat moet. De staatssecretaris is echter een verstandige man, dus ik denk dat hij het niet zo ver zal laten komen.

Zakelijk twitteren in drie stappen

Marca van den Broek is coach en trainer voor zelfstandig ondernemers in de creatieve sector. Zij heeft zich gespecialiseerd in online marketing en social media. Voor NORMA verplaatste zij zich in de uitvoerende kunstenaar en beschrijft ze hoe je social media in kan zetten om je netwerk te vergroten en je carrière een boost te geven. Deze keer zakelijk twitteren in drie stappen!

Tekst: Marca van den Broek

Om maar met de deur in huis te vallen: Twitter kan zakelijk gezien heel veel voor je betekenen. Toch zijn de meningen nog steeds flink verdeeld en soms lijkt het zelfs wel alsof de wereld in twee kampen is verdeeld: de mensen die van Twitter houden en de mensen die Twitter haten. De haters vinden Twitter onzin: waarom zou je willen weten dat iemand koffie gaat drinken of de hond uit gaat laten? Gelukkig is Twitter veel meer dan dat.

Ik weet nog goed dat ik vijf jaar geleden een Twitter account aanmaakte en dat mijn eerste tweet ging over een voorstelling die ik die avond ging bekijken. Snel maar weer gedelete, want wie zit daar nou op te wachten?! De volgende dag heb ik zelfs mijn hele Twitter account in de prullenbak gegooid. Ik vond het drie keer niks. Maar ja, het is mijn vak en het bleef kriebelen. Dus toen ben ik er toch maar eens voor gaan zitten en heb op een rijtje gezet wat Twitter voor mij zou kunnen betekenen. Inmiddels ben ik een paar jaar en een paar duizend volgers verder en heb ik enorm veel inspiratie opgedaan, leuke mensen leren kennen, kennis gekregen over onderwerpen die belangrijk voor

me zijn en heeft Twitter me, ook niet onbelangrijk, heel veel werk opgeleverd. Geen spijt dus, verre van zelfs. Maar hoe zorg je er nu voor dat Twitter zakelijk iets voor je kan betekenen? Dat het je werk oplevert? Inspiratie? Een groter netwerk?

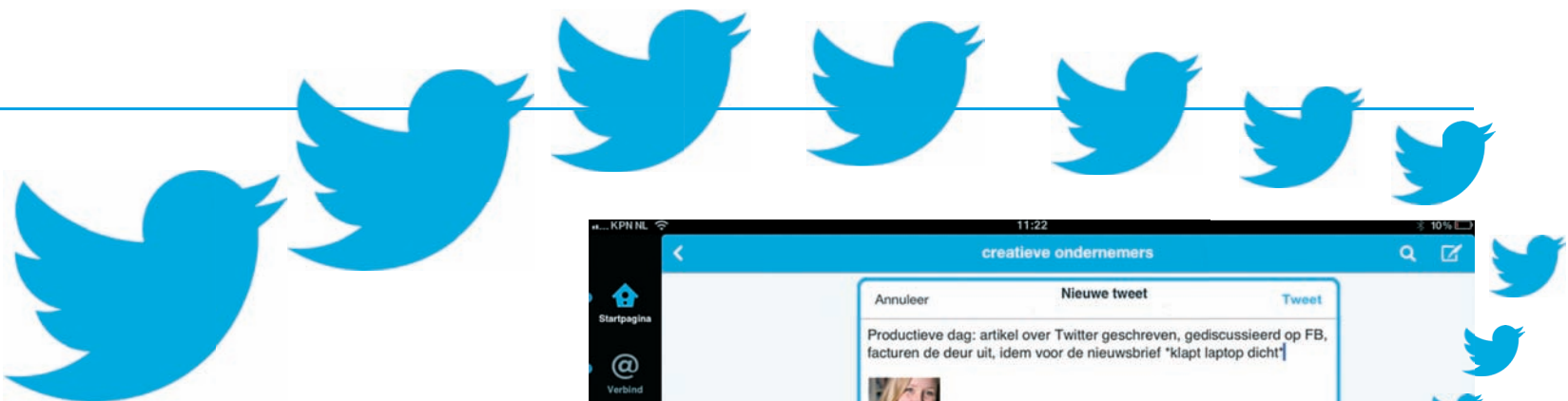
Profiel

Laat ik bij het begin beginnen: je profiel is super belangrijk. Je hebt in je profiel de mogelijkheid om een korte bio van jezelf op te nemen (in maximaal 160 tekens). Probeer die een goede afspiegeling te laten zijn van wie je bent en waar je voor staat. De meeste mensen kiezen voor steekwoorden, maar je kunt natuurlijk ook een volzin gebruiken die jou treffend neerzet. Het is slim om bij het schrijven van je bio, je doelgroep in het achterhoofd te houden: wat vindt die interessant en op welke woorden zoeken ze? En natuurlijk plaats je een foto van jezelf. Een logo kan ook, maar de ervaring leert dat mensen graag weten met wie ze praten, dus een foto van jezelf werkt beter. Vergeet ook niet een link naar je website op te nemen. Geen eigen website? Dan kun je natuurlijk ook naar je LinkedIn profiel linken, of naar je Facebook pagina.

Volgers

Als je net begonnen bent met Twitter is het vaak angstig stil. Vrienden en bekenden vragen om je te volgen is meestal de eerste stap, maar daarna wil je natuurlijk verder. Dat kun je op verschillende manieren doen:

- Ga zelf mensen volgen. In de zoekfunctie van Twitter kun je op onderwerp of op naam zoeken. Op die manier kun je vrij makkelijk mensen vinden die voor jou interessant zijn om te volgen. Heel effectief, want de meeste mensen volgen terug, zodat jouw volgersaantal ook gelijk groeit. Doe dit overigens niet in al te grote stappen, als jij 1000 mensen volgt en je wordt door maar 10 mensen teruggevolgd, zullen mensen geneigd zijn je als een spam account te zien.
- Zorg voor een Twitterbutton op je site, je visitekaartje en in je e-mail handtekening. Op die manier maak je het mensen makkelijk om jou te volgen.
- Als je toch op onderwerp aan het zoeken bent, kom je waarschijnlijk interessante vragen of discussies tegen, meng je daar gerust in of geef antwoord. Dat wordt over het algemeen enorm gewaardeerd en het levert je meteen ook weer volgers op.

- Uiteindelijk is de meest effectieve manier om volgers te krijgen door zinvolle content te delen, want daar draait het om bij Twitter. Dat kan van alles zijn, afhankelijk van wat je wilt bereiken en wie je doelgroep is.

Jouw strategie

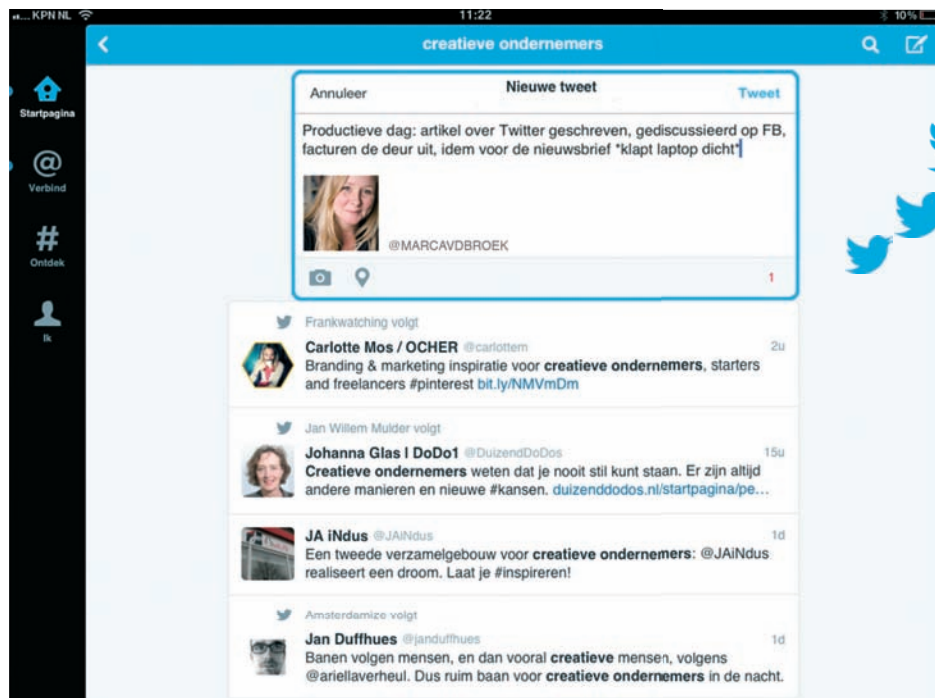
Wat mij betreft het allerbelangrijkste als je gaat twitteren: nadenken over wat je gaat delen en wat je er mee wilt bereiken. Misschien een open deur, maar als je je netwerk uit wilt breiden, zal je anders twitteren dan wanneer je bijvoorbeeld een voorstelling wilt promoten.

Wat veel mensen doen, is laten zien dat ze expertise hebben op een bepaald gebied.

Dat doe je bijvoorbeeld door relevante artikelen te delen, door zelf blogs te schrijven en die te delen via Twitter, door tips te geven (is best lastig in 140 tekens, maar het kan) of door zinnige reacties te geven op andermans tweets.

Maar je kunt nog veel meer met Twitter.

- *Mensen betrekken bij wat je doet.*
Stel je speelt in een prachtige voorstelling. Hoe leuk is het dan om mensen daarbij te betrekken. Bijvoorbeeld door een kijkje achter de schermen te geven of door jouw ervaringen tijdens het hele proces te delen.
- *Marktonderzoek*
Je “klanten” leren kennen en weten wat er

speelt kan van groot belang zijn voor je carrière. Niet alleen omdat het fijn is om op de hoogte te zijn, maar ook omdat dan in kan spelen op relevante ontwikkelingen. Twitter maakt dat een stuk makkelijker. Je kunt belangrijke mensen in jouw werkveld volgen, kijken waar ze het over hebben en het gesprek met hen aangaan. Ook kun je op onderwerp zoeken en kijken wat er wordt geschreven. Natuurlijk zijn daar ook andere bronnen voor, maar Twitter is vaak sneller dan de krant en bovendien geeft Twitter je de mogelijkheid om mee te praten. Kom daar bij de krant maar eens om.

- *Het gesprek aangaan*
Misschien wel het leukste wat je met Twitter kunt doen: het gesprek aangaan met

mensen. Met bezoekers van je voorstelling, met potentiële opdrachtgevers, met collega's, met geïnteresseerden. Niet alleen leuk om te doen, maar je breidt ook je netwerk op een makkelijke manier enorm uit. En dat is uiteindelijk ook weer goed voor je carrière!

Voor mij draait Twitter uiteindelijk dan ook om netwerken. Het gesprek aangaan met mensen, relaties aanknopen, verbindingen leggen, elkaar helpen waar dat kan. Het is een investering, maar wel één die zich dubbel en dwars uitbetaalt. In werk en in opdrachten, maar ook in inspiratie en kennis. Mij heeft het in ieder geval veel gebracht, ik hoop dat dat voor jou ook geldt!

KORT NIEUWS

Conclusie A-G in ACI/Thuis kopie

Op 9 januari 2014 publiceerde de Advocaat-Generaal (A-G) van het hof van de Europese Unie zijn conclusie, een soort advies aan het hof, in de zaak van ACI tegen Stichting de Thuis kopie. Nederland heeft een vrij ruime uitzondering in de wet opgenomen voor het maken van thuis kopieën. Behalve kopieën van legaal

verkregen muziek en film, vallen hieronder ook kopieën (downloads) uit onrechtmatige bronnen zoals via filesharing of nieuwsgroepen. De A-G is van mening dat downloaden (thuis kopiëren) vanuit illegale bron onrechtmatig is en niet onder de thuis kopie-uitzondering zou mogen vallen. Wanneer het Europese Hof het advies van de A-G zal overnemen, is het de vraag wat de gevolgen zijn voor de Nederlandse situatie. Een aanpassing van de huidige thuis kopiëtarieven zou

onredelijk zijn, aangezien de tarieven al zeer laag zijn. Helemaal in vergelijking met het buitenland, waar de tarieven ook nog eens alleen gebaseerd zijn op de kopieën uit *legale* bron. Uit marktonderzoek blijkt ook nog eens dat het grootste deel van de kopieën nog steeds niet online, maar offline plaatsvindt, bijvoorbeeld via back-to-back. Daarnaast blijkt een groot deel van de kopieën vanaf het internet bovendien een legale bron te hebben.

Europese resolutie thuis kopiëstelsel

Eind februari heeft het Europees Parlement een resolutie aangenomen dat het belang benadrukt van het thuis kopiëstelsel binnen de Europese Unie. Het rapport is opgesteld door de commissie *Juridische Zaken* van het Europees Parlement en geïnitieerd door Françoise Castex, een Frans parlementslid. De resolutie benadrukt dat het thuis kopiëstelsel een goed systeem is dat een balans biedt tussen enerzijds het recht van de consument om een privé kopie te maken en anderzijds het recht van rechthebbenden om een eerlijke vergoeding te krijgen voor deze kopieën. Technologische maatregelen, zoals kopieerbeveiligingen, mogen de consument er dan ook niet van weerhouden om een privé kopie te maken en rechthebbenden er niet van weerhouden een vergoeding te ontvangen.

De resolutie merkt ook op dat consumenten blijven downloaden en (digitale) privé kopieën blijven maken, ondanks het feit dat werken tegenwoordig ook worden “gestreamd” door consumenten. Daarom blijft het thuis kopiëstelsel ook relevant en waardevol in de digitale omgeving. De thuis kopiëvergoeding zou volgens het rapport ook van toepassing moeten zijn op online diensten als cloud computing. Het rapport roept de Europese Commissie dan ook op om bijvoorbeeld nader onderzoek te doen naar cloud computing en in hoeverre (en op welke wijze) deze kopieën meegenomen zouden moeten worden in de vaststelling van de “billijke” vergoeding voor het thuis kopiëren. Deze resolutie is een belangrijk signaal richting de Europese Commissie om de waarde van het thuis kopiëstelsel in toekomstige wetgeving te blijven onderkennen.

KORT NIEUWS

Belgisch wetsvoorstel: vergoeding voor kabeldoorgifte via verplicht collectief beheer

In België heeft de Ministerraad een nieuw wetsvoorstel goedgekeurd ter aanpassing van hun Intellectuele Eigendomswet. Een belangrijke aanpassing heeft betrekking op de uitzending via de kabel. Net als in Nederland geeft de betaling van een aanvullende vergoeding voor uitzending van programma's via de kabel aan makers en uitvoerende kunstenaars aanleiding tot juridische conflicten. Om daar een einde aan te maken, stelt het wetsvoorstel nu een heldere regeling voor: wanneer de maker of uitvoerende kunstenaar zijn recht op kabeldoorgifte aan de producent heeft overgedragen, behoudt hij een niet voor afstand vatbaar en niet overdraagbaar recht op een vergoeding. Het beheer van deze vergoeding kan uitsluitend door collectieve beheersorganisaties worden uitgeoefend. De inning van deze vergoeding dient vervolgens via één loket te verlopen, waarvan de Belgische koning de voorwaarden zal vaststellen.

The Content Map

Afgelopen januari lanceerde de Federatie Auteursrechtbelangen *The Content Map* (www.thecontentmap.nl). Op deze website worden alle online diensten met legaal (digitaal) aanbod van content, in kaart gebracht. Het betreft een breed aanbod dat zich niet alleen beperkt tot muziek en film, maar ook tot bijvoorbeeld games, e-books en foto's. De site is een initiatief van vertegenwoordigers uit de creatieve sector en moet consumenten een handje helpen bij het vinden van legale content in de digitale omgeving. Het is immers soms lastig inschatten of bepaalde sites hun aanbod nu rechtmatig of onrechtmatig ter beschikking stellen. De site werd op 16 januari 2014 door Minister Bussemaker van OCW gelanceerd tijdens Eurosonic Noorderslag.

Minister Bussemaker foto: Bart Heemskerk

KORT NIEUWS

Europese richtlijn collectief beheer aangenomen

Afgelopen februari is de richtlijn collectief rechtenbeheer aangenomen door het Europees Parlement, gevolgd door de Raad. Met deze richtlijn wilde de Europese Commissie de regelgeving omtrent de bedrijfsvoering van alle auteurs- en naburige rechtenorganisaties in de Europese Unie harmoniseren. Dat zal vervolgens moeten leiden tot meer transparantie, efficiëntere werkwijzen en verbeterd financieel management. Binnen twee jaar zal deze richtlijn in de EU-lidstaten moeten zijn doorgevoerd. Sinds 1 juli jl. kent Nederland al een verscherpt toezicht op collectieve beheersorganisaties. Naar aanleiding van deze richtlijn zal de wet Toezicht dus verder moeten worden aangevuld c.q. aangepast.

Verlenging beschermingsduur fonogrammen

Op 17 oktober 2013 is de wetwijziging voor de Wet op de naburige rechten door-

gevoerd, die de beschermingsduur van de naburige rechten op fonogrammen verlengt van 50 naar 70 jaar voor zowel uitvoerende kunstenaars als producenten van fonogrammen. De wijziging is een implementatie van een Europese richtlijn. Naast de verlenging van de beschermingsduur biedt de wetwijziging nog extra beschermingsmaatregelen voor uitvoerende kunstenaars in de verlengde beschermingstermijn van 20 jaar. Zo krijgen uitvoerende kunstenaars in die periode de mogelijkheid om hun rechten op een fonogram terug te eisen van de producent, wanneer deze verzuimt om het fonogram (voldoende) te exploiteren. De uitvoerende kunstenaar kan het fonogram dan zelf weer (laten) exploiteren. Uitvoerende kunstenaars van wie de rechten eenmalig zijn afgekocht, kunnen aanspraak maken op een aanvullende vergoeding voor de exploitatie van die fonogrammen vanaf het 50ste jaar nadat de fonogram is uitgebracht. Deze vergoeding bedraagt 20% van de inkomsten van de exploitatie. Dit percentage moet worden voldaan aan een fonds dat door Sena wordt beheerd, waaruit de (sessie)muzikanten hun aanvullende vergoeding kunnen ontvangen.

De beschermingsduur voor audiovisuele opnamen van uitvoeringen blijft, helaas,

voorlopig 50 jaar. Er is geen enkele rechtvaardiging voor dit onderscheid, maar de Europese wetgever wil eerst aanvullend onderzoek doen of een verlenging van de beschermingstermijn voor audiovisuele uitvoeringen noodzakelijk is.

€ 20 miljoen voor Nederlandse filmindustrie

De Tweede Kamer heeft besloten extra geld uit te trekken voor de Nederlandse filmindustrie. Op 7 november 2013 hebben de Tweede Kamerleden Vera Bergkamp (D66) en Jacques Monasch (PvdA) een amendement ingediend op de begroting van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap voor het jaar 2014, die de uitgaven voor cultuur met € 20 miljoen moet verhogen. De Tweede Kamer heeft dit amendement met een grote meerderheid aangenomen, waarmee het genoemde bedrag wordt vrijgemaakt ten behoeve van de Nederlandse filmindustrie. Volgens het amendement moet dit 'een gelijk speelveld creëren tussen Nederland en de ons omringende landen met betrekking tot de besteding van productiebudget'.

Nieuwe on demand diensten omroepen: NPO Plus en NL Ziet

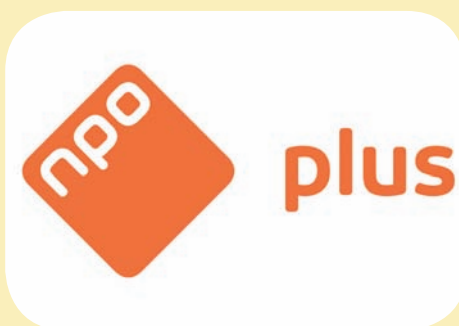
Op 26 november heeft NORMA een informatiemiddag van de Nederlandse Publieke Omroep bijgewoond over de initiatieven *NL Ziet* en *NPO Plus*.

Tekst: Olga Meijer

NPO Plus is een hoogwaardige online betaalservice, die naast het al bestaande *Uitzending Gemist* zal komen te bestaan. Uitzending gemist blijft een gratis on demand service, *NPO Plus* zal tegen een vast bedrag per maand in hoge beeldkwaliteit – zonder reclame – programma's op elk gewenst moment online aan abonnees aanbieden.

NPO Plus maakt onderdeel uit van het brede initiatief *NL Ziet*, dat samen met RTL Nederland en SBS Broadcasting is opgezet. Via de portal *NL Ziet* krijgt een abonnee toegang tot bijna alles wat in de voorgaande jaren door alle publieke én commerciële omroepen is uitgezonden.

NPO Plus is begin 2014 gestart als experiment, nog voordat de toestemming van de makers en uitvoerende kunstenaars is gekregen. Wanneer deze 'pilotperiode' is afgerond, moet de NPO de Staatssecretaris van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur & Wetenschap om goedkeuring vragen om de dienst permanent te maken. De Staatsecretaris moet dan beoordelen

of de dienst binnen de omschrijving van de zogenoemde 'publieke taak' van de publieke omroep valt.

Tijdens de informatiemiddag in november heeft de NPO haar plannen uitgelegd aan een grote groep rechthebbenden en hun

cbo's. Uiteraard werden er veel kritische vragen gesteld door de aanwezigen, met name over het feit dat de dienst al van start is gegaan zonder dat makers en uitvoerende kunstenaars hun toestemming hebben gegeven. De NPO verzekerde echter dat zij bereid is om rechthebbenden een (collectieve) vergoeding te betalen voor het gebruik van hun films en series via *NPO Plus* en *NL Ziet*.

Aangezien de actuele contractspraktijk van de omroepen niet in de richting van een collectieve vergoeding wijst, heeft PAM contact met het NPO bestuur opgenomen met het verzoek tot overleg. De NPO heeft PAM echter verwezen naar de onderhandelingen die plaatsvinden tussen de cbo's en RODAP, het samenwerkingsverband van omroepen, distributeurs en producenten. NORMA is van mening dat de verantwoordelijkheid voor een vergoeding voor de uitvoerende kunstenaars echter primair bij de publieke omroep ligt. Het is immers de publieke omroep die *NL ziet* en *NPO Plus* heeft geïnitieerd.

‘Stemacteurs moeten trots kunnen zijn op hun werk’

“Het is onze taak om de toekomst veilig te stellen voor een volgende generatie stemacteurs,” stelt Karin van As. Sinds vorig jaar zomer is zij bestuursvoorzitter van Samen1Stem, de vakvereniging voor freelance nasynchronisatie- en stemacteurs. Van As kent in ieder geval één lid van die volgende generatie van zeer nabij. “Mijn 19-jarige zoon is ook stemacteur. Hij spreekt al in sinds zijn zevende, en hij vertegenwoordigt nu de jongeren in het bestuur van Samen1Stem.”

Tekst: Maurice van Turnhout

Waar kennen we u van als stemactrice?

“Ik heb stemmen ingesproken voor de tekenfilmserie De Tweenies, die nog steeds wordt uitgezonden. Nu werk ik vooral in de zakelijke markt. Ik doe het ING beleggersbericht bij BNR, alle Citotoetsen en destijds de invoering van de euro. Voor freelancers steekt de zakelijke markt veel beter in elkaar dan de tekenfilmbranche. Zowel qua onderhandelingsruimte als qua tarieven.”

Wat maakt stemacteurs zo'n bijzondere groep dat jullie doelen niet via bijvoorbeeld ACT konden worden gerealiseerd?

“Veel acteurs zijn inderdaad lid van zowel ACT als Samen1Stem. Er bestaan veel overeenkomsten tussen onze leden. Een belangrijk verschil met ACT is dat onze leden een beperkter aantal opdrachtgevers hebben. In Nederland zijn er ongeveer zeven studio's die nasynchronisatie verzorgen voor tekenfilms, games en live action. Die studio's worden voornamelijk ingehuurd door grote buitenlandse producenten als Disney en Warner Brothers. Stemacteurs kunnen dus niet rechtstreeks met de producent onder-

handelen. Al het contact loopt via de studio's. Daarnaast is Samen1stem er ook voor regisseurs, technici en vertalers. En als derde hebben wij ook jongeren die lid zijn. Bij ACT voldoen een aantal stemacteurs niet aan de voorwaarden die zij stellen."

Samen1Stem heeft een protocol van betamelijkheid met de studio's opgesteld. Wat houdt dat in?

"Wij willen graag betere overlegmogelijkheden met de studio's, om de positie van freelancers in de branche te verbeteren. Stemac-

teurs krijgen nu contracten voorgelegd waarin ze al hun rechten moeten wegtekennen. Verder hadden we behoefte om onze wensen ten aanzien van het verbeteren van de werkomstandigheden op te schrijven. Dat is het protocol van betamelijkheid gaan heten."

De op handen zijnde invoering van het Auteurscontractenrecht, een wijziging op de Auteurswet en Naburige Rechtenwet, belooft enige verbetering voor de situatie van de Samen1Stem-leden. Van As: "Veel zaken die in ons protocol van betamelijkheid

staan, komen terug in het auteurscontractenrecht. Zoals eerlijke, niet-eenzijdige contracten, duidelijke afspraken over herhalingsvergoedingen en buy-out. Daarmee krijgen we hopelijk een betere onderhandelingspositie. Ook staat er in het auteurscontractenrecht dat er een geschillencommissie moet komen, zodat we met studio's kunnen praten over billijke vergoedingen. Daar hoort onder andere een bestsellersregeling bij. Als een film nu een succes is, delen de acteurs, regisseurs, vertalers en technici niet in de winst. Dat willen wij natuurlijk anders. De stemacteur wordt vaak niet als maker gezien, enkel als uitvoerende. Maar volgens mij voegen stemacteurs wel degelijk als makers iets toe aan het eindproduct: hun eigenheid. Een stemacteur in Nederland is geen kopie van de acteur die het Amerikaanse origineel heeft ingesproken. Tijdens het opnameproces in de studio's worden vaak op het laatste moment nog tekstwijzigingen doorgevoerd, of wordt er voor een andere benadering van de rol gekozen."

Steeds vaker worden bekende Nederlanders gevraagd om stemmen in te spreken voor grote producties. Ervaart u dat een bedreiging voor het ambacht?

"Nee hoor, helemaal niet. Meestal worden bekende Nederlanders alleen voor bioscoopfilms benaderd, niet voor de nasynchronisatie van series of games. Bij een bioscoopfilm denken producenten iets aan hun naamsbekendheid te hebben, daar kunnen ze mee adverteren. Bovendien brengen ook bekende Nederlanders de eigenheid met zich mee waar ik het eerder over had."

Maar brengen ze ook de vereiste techniek mee?

"Bekende acteurs die niet per se ervaring

**Wie is jouw favoriete
tekenfilmheld?**

**En zou je daar wel eens
mee willen kletsen?**

Dat kan!

**Op 19 en 20
Oktober wordt de
Bekende BelVrienden actie
georganiseerd in dit ziekenhuis
en kun je bellen met een van je
favoriete tekenfilmhelden van de televisie!**

**Bedenk maar eens heel goed wat je wilt vra-
gen, of misschien is er iets dat je al heel
lang wilt vertellen!**

**Tot uiterlijk 18 Oktober om 12:00 uur kun je je
aanmelden! Vraag de verpleegkundige van jouw
afdeling om een inlogcode en meld je aan op:
www.bekendebelvrienden.nl**

hebben met nasynchronisatie hebben na-
tuurlijk wel hun acteertechniek. Ze zijn vaak
wel langzamer omdat ze niet ervaren zijn
in dit specifieke werk. Soms worden er pre-
sentatoren gevraagd. Zij beschikken niet
over dezelfde techniek, maar de producent
kiest ze op hun naamsbekendheid. Deze
mensen kunnen gewoon lid worden van
Samen1Stem. Het verschil met niet-bekende
stemacteurs is dat bekende Nederlanders
meer onderhandelingsruimte krijgen. Zij
mogen wel over tarieven praten, en krijgen
wel meer tijd om hun werk op te nemen, wat
nodig is omdat ze minder ervaren zijn. Die
onderhandelingspositie willen wij natuurlijk
ook.”

Naast de gesprekken met de studio's is het
ook zaak voor Samen1Stem om af en toe de
teugels te laten vieren. Dan staat het am-
bacht zelf centraal.

Zo organiseert de vakvereniging netwerk-
avonden voor jonge stemacteurs, en in
maart wordt de Zilveren Koe uitgereikt. Een
jaarlijkse prijs voor de persoon die een be-
langwekkende bijdrage aan de nasynchroni-
satie heeft geleverd.

Ook wordt in oktober (4 en 5 red.) voor de
derde keer het project Bekende Belvrienden
georganiseerd. Eén weekend lang komen
stemacteurs uit de tekenfilmbranche in een
Amsterdams callcenter bij elkaar. Ze bellen
als hun personage naar een kind dat in het
ziekenhuis ligt of chronisch ziek is. Eerder
heeft het kind een lijstje ontvangen met te-
kenfilmpersonages, waaruit het een favoriet
mag kiezen. Zo kan het kind verrast worden
met een telefoontje van Spongebob, of Bert
en Ernie.

Van As: “Voor de kinderen is het een gewel-
dige afleiding. De acteurs zelf zijn ook erg

Nederland heeft een relatief groot aanbod van stemacteurs

enthousiast. Ze hebben direct contact met hun doelgroep, wat normaal gesproken niet voorkomt. Sommige acteurs beginnen gewoon een gesprek als hun personage, anderen hebben een verhaaltje voorbereid. Het is een ontroerende en hartverwarmende actie.”

Het hoofddoel van Samen1Stem blijft de verbetering van de positie van haar leden. Daarbij hoort ook het aanboren van internationale contacten. Van As: “In een land als Denemarken, waarvan het bevolkingsaantal een derde van Nederland is, bestaan er veel betere afspraken. Er is één bond waar alle makers en uitvoerenden lid van zijn. Om lid te zijn van die Deense bond betaal je

ongeveer 60 euro per maand. Een fiks bedrag, maar onze Deense collega's hebben door het grote aantal leden wel een sterkere positie.”

Moet het daar volgens u naar toe in Nederland?

“Dat zou ik graag willen. We zijn nu steeds met allerlei verschillende organisaties in gesprek, maar het liefst zien wij één sterke organisatie voor alle makers en uitvoerenden. Eén loket waar de gebruiker kan afrekenen, zoals in Denemarken. Het is ingewikkeld om dat te realiseren, maar ik hoor die wens ook bij collega's. Als je de boel bundelt sta je sterker tegenover bijvoorbeeld de kabel-

maatschappijen. Dat zijn zulke grote en machtige instituten, die vinden het wel prima dat wij zo versplinterd zijn.”

Is er genoeg solidariteit onder de stemacteurs zelf?

“Nederland heeft een relatief groot aanbod van stemacteurs. Zij willen graag werken, en vinden het vaak moeilijk om zich stevig op te stellen. Er zijn immers in de nasynchronisatie maar ongeveer zeven opdrachtgevers die hen in kunnen huren. Hun voorzichtigheid is begrijpelijk: je wil jezelf niet uit de markt prijzen. Dit geldt ook voor de regisseurs, technici en vertalers. Het gaat Samen1Stem niet alleen om tarieven, maar vooral ook om de kwaliteit. Een mooie productie vergt tijd, en dat is iets wat de studio's ook zouden moeten willen. De kwaliteit moet voorop staan, niet het snel afwerken van een product. Studio's, makers en uitvoerenden moeten trots kunnen zijn op hun werk.” 🇳🇱

Save the date: Vergadering van Aangeslotenen

Uiteraard ontvangt u later dit jaar de uitnodiging, maar de datum kunt u alvast in uw agenda noteren.

Wanneer

maandag 7 juli 2014

Hoe laat

vanaf 17.00 uur

Waar

Het Ketelhuis,
Westerpark Amsterdam

Na de vergadering is er gelegenheid om onder het genot van een hapje en een drankje na te praten.

NL artiest belangrijk cultureel exportproduct

Niet alleen Nederlandse dancemuziek en Nederlandse televisieformats zijn binnen de audiovisuele sector boegbeeld van nationale trots – ook ‘s lands uitvoerende kunstenaars doen het door hun rol in Nederlandse TV-series en speelfilms goed over de grens en dat is bij NORMA terug te zien in de incassostromen vanuit het buitenland.

Tekst: Nelleke Raudenbusch

Hoewel de binnenlandse incasso voor NORMA nog altijd de belangrijkste inkomstenbron vormt, heeft NORMA dankzij een breed vertakt netwerk van bilaterale relaties met internationale zusterorganisaties de afgelopen jaren een aanvullende inkomstestroom opgebouwd met groeimogelijkheden. De aangesloten en die bij NORMA een zogenoemde *wereldwijde aansluiting* hebben (zo’n 94%) en hebben meegewerkt aan een productie die in het buitenland op radio of TV is uitgezonden, kunnen aanspraak maken op een vergoeding in dat land. En dat is niet alleen goed nieuws voor uitvoerende kunstenaars die graag bijklussen in het buitenland - ook als je te zien of te horen bent in een Nederlandse productie waarvan de rechten internationaal zijn doorverkocht, maak je aanspraak op collectieve gelden vanuit het buitenland.

Incasso buitenland

Op basis van het repertoire van NORMA’s aangesloten en claimen wij bij onze zusterorganisaties met wie wij een zgn. ‘bilaterale

overeenkomst’ hebben. Het is daarom van belang dat je als aangesloten uitvoerende kunstenaar zorgt dat je gehele repertoire bij NORMA up to date is. MyNORMA is daarvoor een handige tool om het repertoire te controleren en aan te vullen. De functionaliteit waarbij je digitaal kan claimen, zal in april aanstaande in gebruik worden genomen. Voor onderlinge gegevensuitwisseling met de zusterorganisaties maakt NORMA gebruik van de internationale database IPD (International Performers Database). In de toekomst zal NORMA ook gebruik gaan maken van de vernieuwde VRDB (Virtual Recording and Audiovisual Database) wat het mogelijk maakt om via één database audiovisueel repertoire uit te wisselen.

Welke vergoedingen?

Welke vergoedingen in het buitenland kunnen worden geclaimd, hangt af van de wetgeving en/of rechtspraak in het betreffende land en in hoeverre dezelfde bescherming wordt geboden aan buitenlandse uitvoerende kunstenaars in vergelijking tot hun eigen

‘onderdanen’. Ook is relevant welke vergoedingen collectief worden geïnd. In Spanje schrijft de wet bijvoorbeeld voor dat vergoedingen voor uitvoerende kunstenaars ten aanzien van bioscoopexploitatie, kabeldoorgifte en on demand aanbod alleen collectief bij aanbieders kan worden geïncasseerd. Op het moment dat filmwerken waarin Nederlandse uitvoerende kunstenaars hebben bijgedragen daar ook vertoond worden, kunnen ze ook aanspraak op die vergoedingen maken.

In de meeste gevallen geldt dat in ieder geval de thuiskopie vergoeding onderwerp van uitwisseling is, aangezien deze vergoeding in de meeste (Europese) landen wordt geïncasseerd.

Toekomst

Het realiseren van nieuwe geldstromen blijkt een kwestie van een lange adem. Het afgelopen jaar is weer gebleken dat NORMA meer uitbetaalt aan het buitenland, dan zij ontvangt. En dat moet anders! Om die reden is er versterking gekomen op de inter-

België is voor de Nederlandse acteurs en musici het belangrijkste land als het gaat om de incasso van de naburige rechten

ationale afdeling van NORMA om daar verandering in te brengen. NORMA staat op het punt om bijvoorbeeld overeenkomsten te sluiten met Duitsland, Canada, Noorwegen en Zweden. Een moeilijkheid blijft dat niet al onze zusterorganisaties in het buitenland in staat blijken de gelden in hun eigen land te incasseren, of (systeemtechnisch) in staat om de gelden daadwerkelijk uit te wisselen. Dit betekent concreet dat NORMA (nog) niet overal in de wereld gelden kan incasseren: en dat ondanks de vele internationale verdragen die een wereldwijde gelijktrekking van de rechtspositie van uitvoerend artiesten bepleiten! Daarom maakt NORMA zich als actief lid van AEPO-ARTIS (Association of European Performers' Organisations) en SCAPR (Societies' Council for the Collective Management of Performers' Rights) hard voor verbetering van internationale wetgeving op het gebied van naburig recht alsmede een verbeterde rechtspositie van haar eigen aangeslotenen in het buitenland.

In de afgelopen jaren heeft NORMA al meerdere overeenkomsten met buitenlandse zusterorganisaties gesloten.

België	PLAYRIGHT
Denemarken	FILMEX
Frankrijk	ADAMI
	SPEDIDAM
Griekenland	APOLLON
	DIONYSOS

Groot Brittannië	BECS
	PPL
Ierland	RAAP
Italië	NUOVO IMAIE
Japan	CPRA/GEIDANKYO
Noorwegen	NORWACO
Oostenrijk	LSG
	VDFS
Polen	STOART
Portugal	GDA
Roemenië	CREDIDAM
Spanje	AIE
	AISGE
Zweden	SAMI
Zwitserland	SWISSPERFORM

Daarnaast is NORMA momenteel in onderhandeling met de volgende zusterorganisaties om ook hier de uitwisseling van rechtegelden tot stand te brengen.

Canada	ACTRA PRS
Duitsland	GVL
Slovenie	ZAVOD AIPA
Turkije	BIROY
Zweden	COPYSWEDE

België

België is voor de Nederlandse acteurs en musici het belangrijkste land als het gaat om de incasso van de naburige rechten die vanwege het gedeelde taalgebied 'grootverbruikers' zijn van Nederlandse producties. Sinds de totstandkoming van onze overeen-

komst met onze Belgische zusterorganisatie Playright (het voormalige "Uradex ") in 2001, is NORMA bezig geweest om voor onze aangeslotenen daar gelden te incasseren. NORMA is daarvoor ook vele malen afgereisd naar Brussel, maar ving lange tijd bot. URADEX kwam op een zeker moment ook onder bewind te staan van de Belgische overheid, omdat ze niet in staat bleken te zijn de gelden (behoorlijk) uit te keren. Niet aan hun eigen leden, maar dus ook niet aan buitenlandse rechthebbenden. Met de omvorming van Uradex naar Playright eind 2011 vond er een belangrijke omslag plaats. Zo werd hard gewerkt aan de ontwikkeling van een geavanceerd verdeelsysteem en werd de organisatiestructuur, onder leiding van een nieuwe directeur, professioneler ingericht. Begin 2014 kwamen onze zuiderburen dan ook eindelijk over de brug met de langverwachte betaling van Belgische thuiskopiegelden voor de periode 1995 – 2006. Na jarenlange pogingen, slaagde NORMA er dus eindelijk in om deze gelden daadwerkelijk te incasseren – een noemenswaardig moment voor alle betrokkenen! Op korte termijn zal NORMA de Belgische gelden aan de betreffende rechthebbenden uitbetalen. Voor de periode vanaf 2006 verwacht NORMA nog verdere uitbetalingen van de Belgische auteursrechtenorganisatie Playright te ontvangen. Houd de komende tijd onze site dus goed in de gaten voor ieuws en updates over de Belgische thuiskopiegelden. 🇧🇪

Schema betalingen 2014

Thuiskopie Video	Planning
Uitbetaling 2011 & 2012	3e kwartaal 2014
Uitbetaling 2011	4e kwartaal 2014 (afsluitend)
Uitbetaling 2012 & 2013	4e kwartaal 2014
Thuiskopie Interactief	Planning
Uitbetaling 2011, 2012	3e kwartaal 2014
Uitbetaling 2011	4e kwartaal 2014 (afsluitend)
Uitbetaling 2012 & 2013	4e kwartaal 2014
Leenrecht Video	Planning
Uitbetaling 2011, 2012	3e kwartaal 2014
Uitbetaling 2011	4e kwartaal 2014 (afsluitend)
Uitbetaling 2012 & 2013	4e kwartaal 2014
Leenrecht Multimedia	Planning
Uitbetaling 2011 & 2012	3e kwartaal 2014
Uitbetaling 2011	4e kwartaal 2014 (afsluitend)
Uitbetaling 2012 & 2013	4e kwartaal 2014
Leenrecht Audio	Planning
Uitbetaling 2011 & 2012	3e kwartaal 2014
Uitbetaling 2011	4e kwartaal 2014 (afsluitend)
Uitbetaling 2012 & 2013	4e kwartaal 2014
Achtergrondmuziek	Planning
Uitbetaling 2011 & 2012	3e kwartaal 2014
Uitbetaling 2011	4e kwartaal 2014 (afsluitend)
Uitbetaling 2012 & 2013	4e kwartaal 2014
Thuiskopie Audio	Planning
Thuiskopie Audio 2011*	2e kwartaal 2014 (afsluitend)
Thuiskopie Audio 2012*	2e kwartaal 2014
Thuiskopie Audio 2012 & 2013*	4e kwartaal 2014
Thuiskopie Audio live claims 2012	4e kwartaal 2014
Thuiskopie Audio orkesten 2012	4e kwartaal 2014
Thuiskopie Audio hoorspelen 2012	4e kwartaal 2014

De vermelde betalingsdata zijn prognoses. Aan deze informatie kunnen geen rechten worden ontleend. Voor de betalingen wordt NORMA's verdeelsysteem VUIK gehanteerd.

* De betaling die door Sena in opdracht van NORMA wordt uitgevoerd.

aanmelding

Naam

Straat en huisnummer

Postcode en plaats

Geboortedatum

Geboorteplaats

Telefoon

E-mail

Bank-/girorekening

Ik ben uitvoerend kunstenaar, te weten:

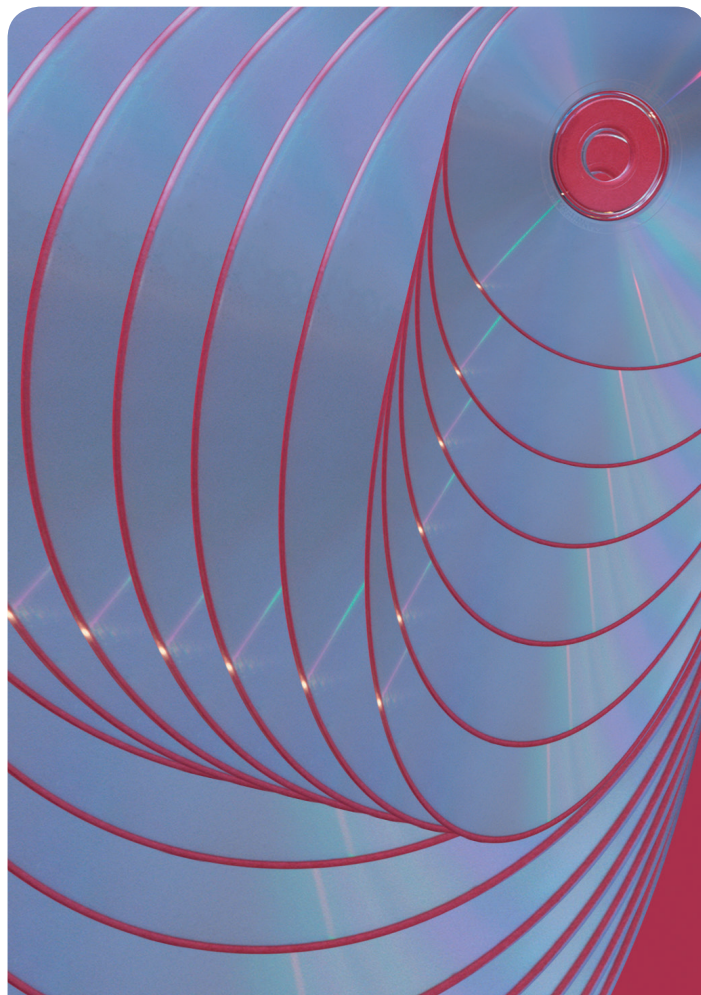
- ☐ acteur
 ☐ poppenspeler
 ☐ (ballet) danser
- ☐ variété-/circusartiest
 ☐ zanger
 ☐ cabaretier
- ☐ muzikant
 ☐ mimespeler
 ☐ anders:

ja, ik meld mij aan bij NORMA om een exploitatieovereenkomst af te sluiten en daarmee eventueel voor een vergoeding in aanmerking te komen. Aan het sluiten van deze overeenkomst zijn geen kosten verbonden.

naburige rechten musici en acteurs

Postzegel niet nodig

NORMA
Antwoordnummer 9026
1000 VT Amsterdam

NORMA verdeelt geld onder de daarop recht hebbende uitvoerend kunstenaars op basis van de Wet op de Naburige Rechten van 1993. Het betreft geld geïncasseerd op basis van Thuiskopierecht, Leen- en Verhuurrecht en Kabelrecht. Daarnaast stelt NORMA zich ten doel de belangen van de uitvoerende kunstenaars bij de collectieve exploitatie van hun rechten te vertegenwoordigen.

Als uw collega nog niet is aangesloten

Het kan zijn dat u wel aangesloten bent bij NORMA, maar uw collega nog niet. Als dat het geval is, geef hem/haar dan deze bon voor kostenloze aanmelding bij NORMA.